

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **V. S.**, zastoupené JUDr. Barborou Kašparovou, advokátkou se sídlem Liberec 4, Revoluční 123/17, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 2. 6. 2004, č. j. 56 Az 37/2003 - 43,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 5. 6. 2003, č. j. OAM-2485/VL-07-04-2003. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatelky o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu). Krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného je vydáno v souladu se zákonem a na podkladě dostatečně zjištěného stavu věci, proto žalobu zamítl.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a namítá, že skutková podstata, z níž žalovaný ve svém zjištění vycházel, nemá oporu ve spisech, neboť nebyl přesně a úplně zjištěn skutkový stav věci. Konkrétně uvádí, že se cítí být pronásledována z důvodu své

příslušnosti k sociální skupině ve smyslu § 12 zákona o azylu. Toto podle svého názoru uvedla již při pohovoru před žalovaným, kde tvrdila, že z Ukrajiny odešla proto, že se odmítla podřídit sociálním omezením v této zemi. Stěžovatelka také uvádí, že příslušnost k určité společenské vrstvě, jíž je nutno rozumět skupinu osob podobného zázemí, obyčejů či společenského postavení, činí její pobyt v zemi původu, či návrat do ní, nesnesitelným. Dále uvádí, že své obavy z pronásledování sice v jednání se žalovaným neuplatnila dostatečně jednoznačně, to však bylo dáno tím, že je nedokázala jasně vyjádřit, a proto je pouze skrytě obsáhla do svého „příběhu“. Uvádí také, že nelze tvrdit, že je nadále loajální ke své zemi původu pouze proto, že stále drží ukrajinský cestovní pas. Rovněž odmítá, že by její motivy k odchodu z Ukrajiny byly čistě ekonomické, naopak tvrdí, že za ekonomickými dopady na živobytí se mohou skrývat rasové, náboženské nebo politické cíle či záměry namířené proti určité skupině obyvatel. Stěžovatelka konečně odkazuje na zásadu, podle níž důkazní břemeno sice leží na osobě vznášející nárok, povinnost osvětlit některá fakta a iniciativa v tomto jednání však spočívá částečně i na žalovaném, kterému se nezdařilo plně odstranit některé nejasnosti ve výpovědi stěžovatelky, když nepravdivá prohlášení nejsou jistě sama o sobě důvodem pro odmítnutí udělení azylu. Z těchto důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a zároveň žádá, aby byl její kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že se ke kasační stížnosti s ohledem na její obsah nebude vyjadřovat a odkázal na správní spis. K přiznání odkladného účinku neshledal důvody a proto jej nepodporuje.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Ze správního a soudního spisu vyplynulo, že dne 24. 5. 2003 požádala stěžovatelka o udělení azylu. Ve své žádosti uvedla, že na Ukrajině byla nezaměstnaná a tak přijela „za výdělkem“ do České republiky. Tady se seznámila s českým „chlapcem“, kterého si chce vzít a k tomu si potřebuje vyřídit doklady. Při pohovoru k důvodům své žádosti tyto skutečnosti zopakovala a uvedla, že se v případě návratu do vlasti ničeho neobává. Žalovaný pak rozhodnutím ze dne 5. 6. 2003 její žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť stěžovatelka neuváděla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být pronásledována z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelčina prvá kasační námitka se opírá o tvrzení, že stěžovatelka byla v zemi původu pronásledována z důvodu své příslušnosti k sociální skupině, v jejímž rámci se odmítala podřídit jistým sociálním omezením. K problematice sociální skupiny se Nejvyšší správní soud již vyjádřil ve svém rozsudku ze dne 14. 1. 2004, sp. zn. 2 Azs 69/2003 (nepublikováno), kde uvedl: *„Sociální skupina ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je společenský útvar, jenž je určitelný natolik přesně, aby byl vůbec způsobilý k pronásledování. Příslušnost k sociální skupině je totiž nutno vnímat jako možnost, na jejímž základě může ČR poskytnout ochranu i z jiných důvodů motivujících k pronásledování než z důvodu rasy, náboženství, národnosti či politického přesvědčení. Takovými důvody jsou typicky příslušnost k sexuálním menšinám, skupinám spojeným přesvědčením nenáboženské a nepolitické povahy a jiným skupinám, jevícím znak způsobilý k pronásledování, jenž nemusel být zákonodárci v době přijímání zákona o azylu vůbec znám.“* Stěžovatelka však vůbec neuvádí a nikdy v průběhu správního ani soudního řízení netvrdila nic, co by ji zařadilo do jakékoli sociální skupiny ve smyslu zákona o azylu a uvedeného rozhodnutí zdejšího soudu. Nelze tak shledat, že by stěžovatelka byla příslušnicí blíže neurčené sociální skupiny, jak uvádí v kasační stížnosti, natož že by byla z důvodu této neprokázané příslušnosti k sociální skupině ve své zemi původu pronásledována ve smyslu § 12 zákona o azylu.

Druhá stěžovatelčina námitka směřuje proti tomu, že žalovaný nesprávně dovodil, že důvody jejího odchodu ze země byly výlučně ekonomické, neboť se žalovanému nezdařilo odkrýt ve stěžovatelčině „příběhu“ skutečné motivy jejího odchodu ze země původu, jakkoli zde prý byly obsaženy. Při přezkumu této otázky vyšel Nejvyšší správní soud zejména ze skutečností, které stěžovatelka uvedla ve své žádosti o udělení azylu a v následném pohovoru a z ustanovení § 12 zákona o azylu. Podle citovaného ustanovení se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Stěžovatelka v průběhu správního řízení ani řízení před soudem nikdy neuvedla, že by byla na Ukrajině pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, ani že má obavu z pronásledování z některého z důvodů uvedených pod písmenem b) výše citovaného ustanovení; opakovaně však uváděla, že z Ukrajiny odešla „za výdělkem“ a o azyl žádá proto, aby získala doklady ke svému případnému sňatku. Z této výpovědi tak nelze dovodit, že by kdekoli v jejím pozadí byly obsaženy rasové, náboženské nebo politické cíle zaměřené proti stěžovatelce ani ty duševní stavy, jež namítá stěžovatelka v kasační stížnosti, tedy možný strach *„tváří v tvář jakýmkoliv úřadům“,* či obava *„hovořit otevřeně a podat ucelený a přesný obraz svého případu“*. Naopak je z této výpovědi naprosto zjevné, že důvody stěžovatelčina odchodu se zcela míjejí se zákonem o azylu a žalovaný ani krajský soud nepochybil, když na základě stěžovatelčiny výpovědi vzal tuto skutečnost za jasně prokázanou a nezkoumal, zda se za touto jednoznačnou výpovědí neskrývá zcela opačná realita. Oba zmíněné orgány proto postupovaly zcela správně a v plném souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 Azs 27/2003 (nepublikováno): *„Neuvádí-li žadatel o azyl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, jde o žádost zjevně nedůvodnou, kterou lze zamítnout podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu při dodržení lhůty uvedené v § 16 odst. 2 tohoto zákona.“* Lze proto uzavřít, že Nejvyšší správní soud v daném případě naplnění tvrzeného důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. neshledal.

Poněkud nelogicky pak vyznívá námitka stěžovatelky, že na základě pouhého držení ukrajinského pasu nelze usuzovat na její loajalitu ke své zemi původu. Jak totiž vyplynulo ze správního spisu, stěžovatelka cestovní pas nevlastní; navíc tato skutečnost nebyla vůbec předmětem přezkumu krajského soudu ani žalovaného. Vzhledem k tomu se k ní nebude vyjadřovat ani zdejší soud.

Nejvyšší správní soud tak po přezkoumání kasační stížnosti dospěl k závěru, že tato není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. dubna 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu